

Założenia Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027

oraz:

- wybór LSR
- wsparcie przygotowawcze

Poznań, 31 marca 2022 r.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Plan Strategiczny

- ▶ Dokument ten będzie stanowił podstawę ubiegania się przez Polskę o środki finansowe z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).
- ▶ Projekt PS WPR w dniu 22 grudnia 2021 roku formalnie został przekazany do Komisji Europejskiej w celu jego akceptacji. Zakłada się, że w drugiej połowie 2022 roku projekt zostanie zaakceptowany przez KE, a od 2023 roku rozpocznie się jego wdrażanie.

Budżet Planu Strategicznego to ponad 25 mld €

w tym na płatności bezpośrednio przeznaczonych zostanie ponad 17 mld €

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Plan Strategiczny będzie wspierać zrównoważony rozwój polskich gospodarstw, sektora przetwórstwa oraz poprawę warunków życia i pracy w małych miejscowościach wiejskich:

- ▶ Wspierane będą zrównoważone metody gospodarowania, przyjazne klimatowi i środowisku (ochrona wody, gleby i powietrza oraz dbanie o bioróżnorodność),
- ▶ Plan sprzyjać będzie produkcji i wykorzystaniu energii odnawialnej. Wzmacniana będzie różnorodność gospodarcza, w tym biogospodarka,
- ▶ Zwiększy się aktywność zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów wiejskich, szczególnie osób z grup wykluczonych,
- ▶ Upowszechniane i wdrażane będą rozwiązania naukowe i innowacyjne, w tym cyfrowe, usuwające bariery rozwojowe wsi i rolnictwa.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Minusy:

- ▶ Ograniczenie możliwości wsparcia inwestycji w rozwój infrastruktury na obszarach wiejskich,
- ▶ Ograniczona rola samorządów województw, także w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich,
- ▶ Mniej środków EFRROW na instrument RLKS - ryzyko, że nie wystarczy środków na wybór wszystkich lokalnych strategii rozwoju w przypadku współfinansowania LSR wyłącznie ze środków EFRROW.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

- ▶ Rozwój lokalny kierowany przez społeczność jest jednym z instrumentów wspierających rozwój terytorialny w perspektywie finansowej 2014-2020, umożliwiającym **lokalnym społecznościom inicjowanie i realizację w sposób partycypacyjny działań rozwojowych odpowiadających na wyzwania społeczne, środowiskowe i gospodarcze danego obszaru.**
- ▶ W perspektywie finansowej 2014-2020 instrument RLKS na terenie województwa wielkopolskiego aktualnie wdraża **30 lokalnych grup działania:**
 - **28** finansowanych jest ze środków EFRROW
 - **2** ze środków EFMR

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

- ▶ Instrument RLKS oparty jest na metodzie LEADER stosowanej w perspektywie finansowej **UE 2007-2013** w ramach:
 - a) wspólnej polityki rolnej jako „podejście LEADER”, w ramach osi 4 Leader PROW oraz
 - b) wspólnej polityki rybołówstwa jako „zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa”, w ramach osi priorytetowej 4 PO RYBY
- ▶ RLKS jest instrumentem, który w ramach perspektywy finansowej **UE 2014-2020** umożliwił zastosowanie metody LEADER także w ramach **polityki spójności** (realizowanej w województwie podlaskim i kujawsko-pomorskim).

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

- ▶ W ramach Planu Strategicznego na lata 2023-2027 przewiduje się kontynuowanie wsparcia na interwencję LEADER/RLKS i zastosowanie **podobnych rozwiązań** co w obecnym okresie programowania.
- ▶ Przewiduje się przeznaczenie **8% środków II filara tj. 682 mln €** na wdrażanie podejścia LEADER, co oznacza, zmniejszenie poziomu finansowania względem okresu poprzedniego.
- ▶ Obszarem uprawnionym do wsparcia z EFRROW będzie obszar wiejski tj. obszar całego kraju z wyłączeniem miast o liczbie ludności przekraczającej **20 tys.** Jedna LSR będzie realizowana na obszarze wiejskim, zamieszkanym przez **minimum 30 tys. mieszkańców** i obejmującym obszar **co najmniej 2 gmin**, których obszary zawierają obszary wiejskie.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Cele interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) będą osiągnięte przez realizację operacji w następujących zakresach wsparcia:

- 1) kształtowanie **świadomości obywatelskiej** o znaczeniu zrównoważonego rolnictwa, gospodarki rolno-spożywczej oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego polskiej wsi, a także **wzmacnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego**,
- 2) poprawa **dostępu do małej infrastruktury publicznej** stanowiącej element przedsięwzięcia w LSR i mającej na celu wzmocnienie przewag danego obszaru oraz wyrównywanie szans rozwojowych wszystkich mieszkańców i dywersyfikację zatrudnienia,
- 3) stymulowanie zrównoważonego rozwoju gospodarczego i innowacyjności poprzez **tworzenie i rozwój przedsiębiorczości** (także biogospodarki) oraz współpracę, w tym ekonomii społecznej oraz **rozwój sektora usług czasu wolnego i gospodarki doświadczeń**, w tym **rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych m.in.** w ramach gospodarstw agroturystycznych i zagród edukacyjnych, a także krótkich łańcuchów żywnościowych,

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Cele interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) będą osiągnięte przez realizację operacji w następujących zakresach wsparcia:

- 4) poszukiwanie sposobów **dostarczania usług dla lokalnych społeczności**, w tym rozwój **usług opiekuńczych, ochrony zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego**, z wyłączeniem inwestycji w publiczną infrastrukturę techniczną;
- 5) rozwój **zielonej gospodarki i przeciwdziałanie zmianom klimatycznym**, w tym przez zastosowanie **odnawialnych źródeł energii**.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Zakresy wsparcia:

- ▶ kontynuowane będzie wsparcie finansowe na **tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw**, w szczególności tych, które swoją działalność opierają na wykorzystaniu lokalnego potencjału przyrodniczego, historycznego i kulturowego,
- ▶ wspierane będą komercyjne usługi lokalne w zakresie świadczenia **usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, zdrowotnych** itp.,
- ▶ **tworzenie koncepcji inteligentnych wiosek** - wykorzystanie wiedzy i innowacji w poszukiwaniu rozwiązań na rzecz poprawy jakości życia, ograniczenia depopulacji, niekorzystnych trendów demograficznych, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska lokalnego, niewystarczającej ilości miejsc pracy czy wykluczenia cyfrowego,

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Zakresy wsparcia:

- ▶ **lepszy dostęp do usług kulturalnych** - planuje się zrównoważyć ofertą lokalnych przedsiębiorców,
- ▶ **pomoc na operacje w zakresie działalności dodatkowej do rolniczej, m.in. agroturystyki, zagród edukacyjnych oraz operacji w zakresie przetwarzania żywności oraz skracania łańcuchów dostaw,**
- ▶ **operacje w zakresie wspólnej promocji oraz wspólnej oferty sprzedaży żywności oraz budowy marek lokalnych (partnerstwo),**
- ▶ **promocja obszaru, w tym promocja lokalnego dziedzictwa, kulinarnego i przyrodniczego.**

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

- ▶ W przypadku interwencji LEADER przewiduje się **bardzo ograniczone wsparcie na operacje infrastrukturalne**, kwalifikowalne tylko wtedy gdy będą one ściśle powiązane z innym projektami wdrażanymi w ramach LSR (charakter uzupełniający do innych programów finansowanych z innych funduszy).

Z pomocy wykluczone będą operacje:

- obejmujące budowę lub modernizację dróg, targowisk, sieci wod-kan, przydomowych, oczyszczalni ścieków,
- dotyczące świadczenia usług dla rolnictwa.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

LSR obejmować będzie działania:

Projekty grantowe

Projekty współpracy

Wdrażanie LSR

Operacje własne LGD

Zarządzanie LSR

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Wybór LSR

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Zasady wyboru LSR

Przepisy krajowe:

Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1167, z 2022 r. poz. 88)

Funkcjonować będą podobne rozwiązania jak w obecnym okresie programowania:

- ▶ zasady wyboru LSR zostaną określone w **Regulaminie konkursu na wybór LSR**,
- ▶ wyboru LSR dokonają **komisje wojewódzkie** w drodze uchwały. Każda uchwała będzie zawierać wskazanie środków, z jakich finansowana jest dana strategia (w zależności od funduszy/programów, z których strategia będzie realizowana).
- ▶ Komisje posiadać będą w swoim składzie odpowiednio:
 - **przedstawicieli instytucji wdrażających** z programów finansowanych z różnych funduszy, które mogą być wdrażane w ramach RLKS oraz
 - **ekspertów** posiadających wiedzę i doświadczenie w zakresie podejścia LEADER/RLKS

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Zasady wyboru LSR

- ▶ Planuje się stosowanie ujednoczonych zasad oraz wspólny termin dla wszystkich zaangażowanych w RLKS funduszy, przy czym **Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury na lata 2021-2027 nie uczestniczy w tym procesie.**
- ▶ Jedna LSR będzie realizowana na obszarze wiejskim, zamieszkanym przez **minimum 30 tys.** i obejmującym obszar co najmniej 2 gmin położonych na obszarze wiejskim.

Ważne! Na etapie wyboru LSR nie będzie obowiązywał warunek dotyczący limitu 150 tys. mieszkańców.

Plan Strategiczny dla WPR na lata 2023-2027

Zasady wyboru LSR

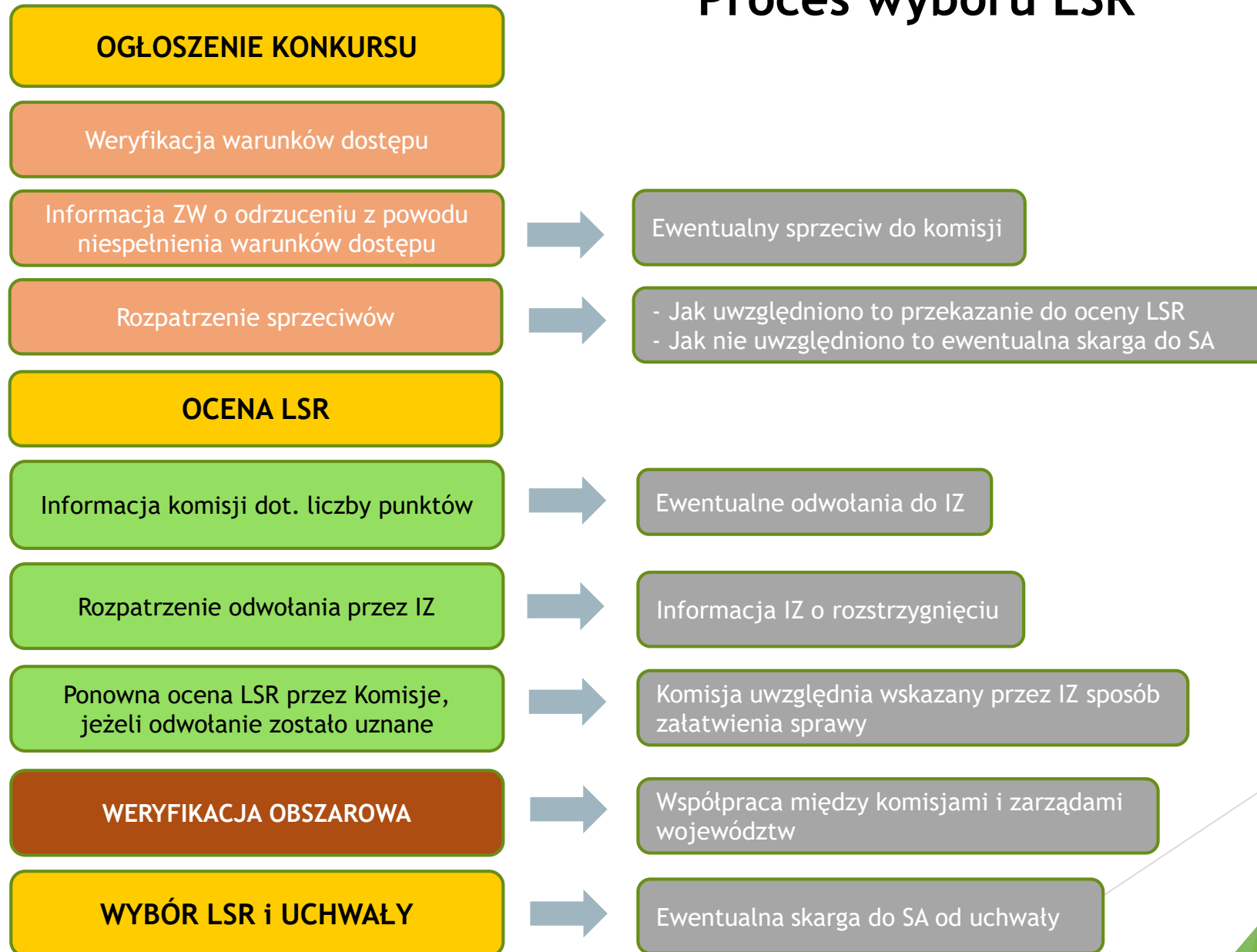
► Wybór dwuetapowy:

- etap pierwszy to badanie spełnienia warunków dostępu,
- etap drugi to ocena spełnienia kryteriów wyboru LSR oraz weryfikacja obszaru gmin objętych LSR.

Ocena LSR za pomocą kryteriów zakończy się ustaleniem liczby przyznanych punktów.

W celu zapewnienia jednolitości i obiektywności w ocenie, kryteria wyboru LSR zostaną określone i szczegółowo zdefiniowane w Regulaminie konkursu wyboru LSR.

Proces wyboru LSR

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Porównanie okresów programowania w kraju

Perspektywa finansowa UE **2007-2013**

EFRROW

Perspektywa finansowa UE **2014-2020**

EFRROW
+
EFS i EFRR (woj. podlaskie i kuj.pomorskie)

Perspektywa finansowa UE **2023-2027**

EFRROW
+
EFS i/lub EFRR (woj. podlaskie, kuj.pomorskie, lubuskie, małopolskie, świętokrzyskie, podkarpackie, pomorskie, śląskie, **wielkopolskie, zachodniopomorskie)**

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Perspektywa finansowa UE **2007-2013**

Perspektywa finansowa UE **2014-2020**

Porównanie okresów programowania w kraju i woj. wielkopolskim

Perspektywa	Liczba LGD w Polsce	Liczba LGD [w tym finansowane z EFRROW]	Liczba LGD [finansowane tylko z EFRROW]	Liczba LGD w Wielkopolsce	Liczba LGD między-wojewódzkich w Wielkopolsce	Liczba LGR w Wielkopolsce
2007-2013	338	338	338	31	3	6
2014-2020	322	290	249	28	2	2

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Perspektywa finansowa UE **2007-2013**

Perspektywa finansowa UE **2014-2020**

Porównanie okresów programowania PROW - działanie Leader w woj. wielkopolskim

Perspektywa	Wdrażanie LSR				Wdrażanie projektów współpracy				Funkcjonowanie LGD / Koszty bieżące i aktywizacja			
	Liczba wopp	Kwota [PLN]	liczba umów	Kwota [PLN]	Liczba wopp	Kwota [PLN]	liczba umów	Kwota [PLN]	Liczba wopp	Kwota [PLN]	liczba umów	Kwota [PLN]
PROW 2007-2013	7202	544 030 000,00	3527	316 993 571,00	48	5 390 000,00	42	4 935 613,00	103	53 040 000,00	92	52 595 679,00
PROW 2014-2020	3633	429 997 596,33	1854	223 896 379,38	36	11 813 413,87	24	6 629 732,00	29	59 919 832,88	28	56 529 379,69

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Podział środków w okresie 2023-2027

- ▶ W województwach, w których w ramach regionalnych programów operacyjnych wspierany jest RLKS w formule bezpośredniej LSR zakłada współfinansowanie ze wszystkich funduszy UE, które przewidują wsparcie RLKS (EFRROW oraz EFS+ i/lub EFRR).
- ▶ Województwa wielofunduszowe będą mieć zapewniony limit środków z EFRROW, co pomoże wybrać wszystkie LSR spełniające warunki wyboru LSR.
- ▶ Aktualnie nie ma ustalonej wysokości koperty wojewódzkiej - dopiero w trakcie konkursu MRiRW poinformuje samorzady województw, ile % zapotrzebowania otrzymają.
- ▶ Stawki limitów na wdrażanie LSR i na zarządzanie LSR są analogiczne do PROW 2014-2020, z tym że LSR wielofunduszowe otrzymają określony procent wartości stawki (80%-90%).
- ▶ Nie planuje się wybrania jednego funduszu w celu wspierania zarządzania LSR oraz nie planuje się wyboru funduszu wiodącego do wdrażania LSR.

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Podział środków EFRROW w okresie 2023-2027

Stawki i maksymalne wysokości wsparcia*

Ludność wiejska zamieszkała na obszarze objętym LSR	Kwota w LSR na komponent wdrażanie LSR	Kwota w LSR na zarządzanie LSR
	[EUR]	[EUR]
do 39 999	1 250 000	312 500
od 40 000 do 49 999	1 500 000	362 500
od 50 000 do 59 999	1 750 000	412 500
od 60 000 do 69 999	2 000 000	462 500
od 70 000 do 79 999	2 250 000	512 500
od 80 000 do 89 999	2 500 000	562 500
od 90 000 do 99 999	2 750 000	612 500
od 100 000 do 109 999	3 000 000	662 500
od 110 000 do 119 999	3 250 000	
od 120 000 do 129 999	3 500 000	
od 130 000 do 139 999	3 750 000	
od 140 000	4 000 000	

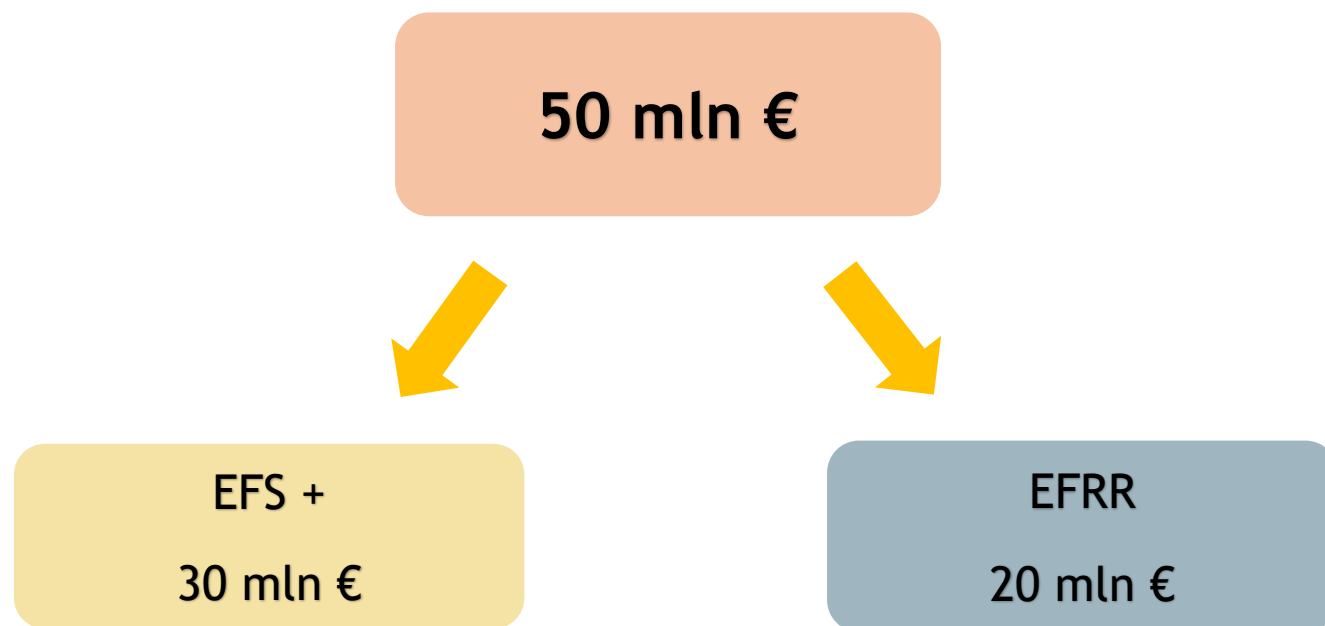
*na podstawie projektowanego Regulaminu konkursu na wybór LSR

metoda zaczerpnięta z zasad wdrażania działania LEADER w ramach PROW 2014 - 2020

Szacowane zapotrzebowanie na środki EFRROW w woj. wielkopolskim
79,3 mln €

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Podział środków EFS+ i EFRR w woj. wielkopolskim w okresie 2023-2027

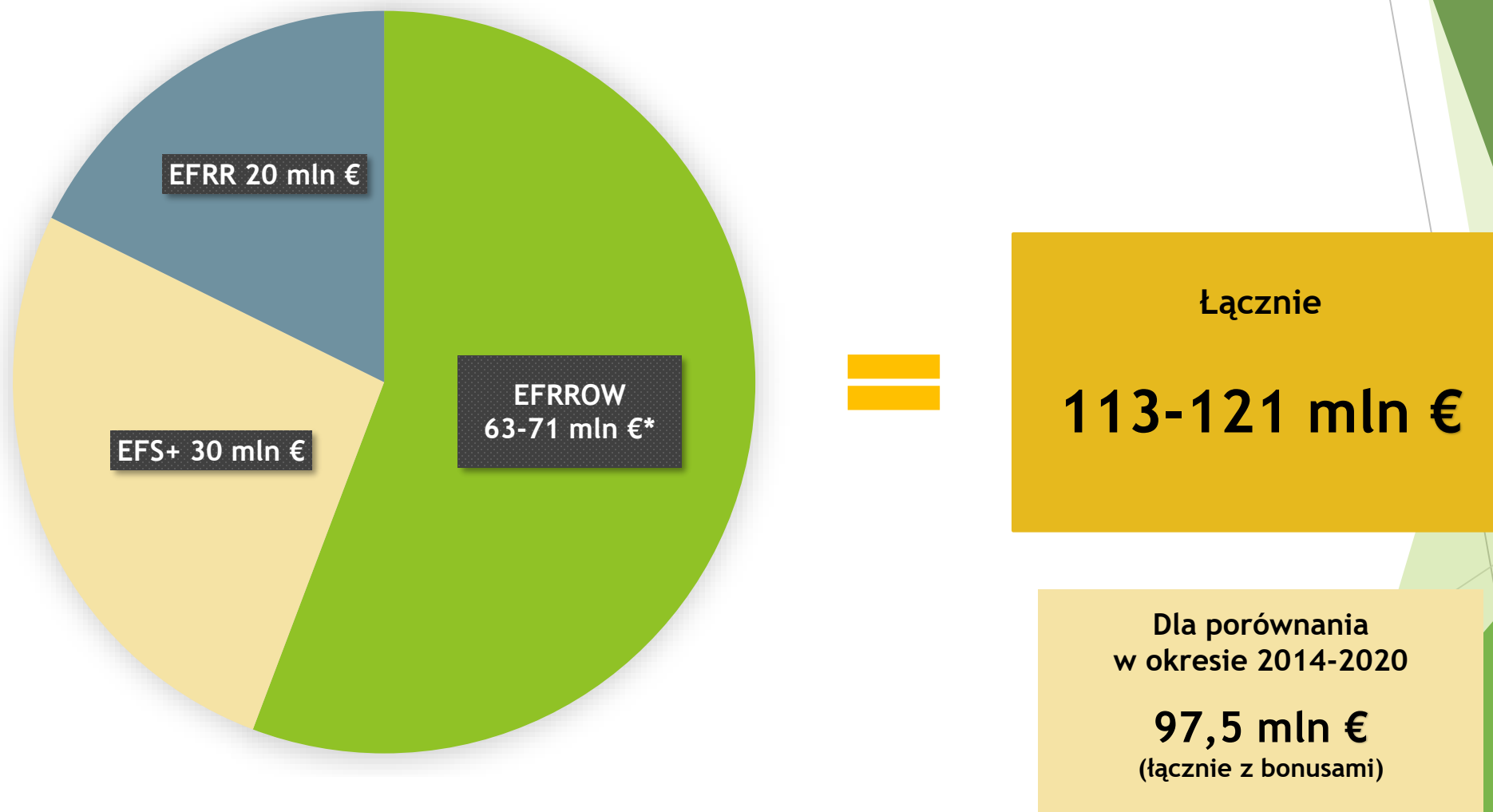
- ▶ podział środków EFS+ i EFRR musiał zostać określony w sytuacji braku informacji o wysokości kwoty EFRROW dostępnej dla województwa

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Podział środków EFS+ i EFRR w woj. wielkopolskim w okresie 2023-2027

- ▶ W EFS+ i EFRR zaproponowano podział środków na wdrażanie LSR i zarządzanie LSR zróżnicowany w zależności od liczby ludności objętej LSR analogicznie jak w PROW 2014-2020, z tym, że kwoty na wdrażanie LSR i zarządzanie LSR są pomniejszone w odniesieniu do dostępnej kwoty na komponent EFS + i EFRR.
- ▶ Kwoty przeznaczone na zarządzanie LSR nie przekroczą maksymalnego limitu wskazanego w art. 34 rozporządzenia ogólnego tj. **25% całkowitego wkładu publicznego na rzecz danej LSR.**

Szacunkowa wysokość środków na RLKS w woj. wielkopolskim w okresie 2023-2027

* Wartość szacunkowa (80%-90% z planowanego zapotrzebowania 79,3 mln €)

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Do ustalenia:

- ▶ Ostateczny kształt dokumentacji aplikacyjnej na wybór LSR (aktualnie trwają konsultacje z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi),
- ▶ Sposób montażu finansowego LSR wielofunduszowych (krajowy wkład publiczny i prywatny w ramach EFS+ i EFRR),
- ▶ Określenie sposobu rozliczania kosztów zarządzania i animacji w ramach EFS+ i EFRR - konieczność ustaleń z Ministerstwem Funduszy i Polityki Regionalnej oraz z Komisją Europejską możliwości zastosowania stawek ryczałtowych.

PROW 2014-2020

Wsparcie przygotowawcze

PROW 2014-2020

Wsparcie przygotowawcze

Przepisy krajowe:

Rozporządzenie z dnia 3 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie przygotowawcze” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
(Dz. U. z 2015 r. poz. 851 i z 2022 r. poz. 201)

- ▶ Są to środki na przygotowanie LSR i przeprowadzenie konsultacji społecznych,
- ▶ Konkurs w woj. wielkopolskim ogłoszony w dniu 17 marca 2022 r.,
- ▶ Termin trwania naboru wniosków o przyznanie pomocy 1 - 29 kwietnia 2022 r.,
- ▶ Finansowanie ze środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020,
- ▶ Pomoc przyznaje się **lokalnej grupie działania**, o której mowa w art. 1 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności.

Wsparcie przygotowawcze

Pomoc przyznaje się jeżeli:

- ▶ **obszar planowany do objęcia LSR jest spójny przestrzennie** oraz jest zamieszkiwany przez nie więcej niż **150 tys. mieszkańców** według stanu ustalonego na dzień 31 grudnia 2020 r. na podstawie informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnianych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej,
- ▶ **wśród członków tej LGD znajduje się przynajmniej po jednym przedstawicielu publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych z każdej gminy,** której obszar jest objęty obszarem planowanym do objęcia LSR,

Wsparcie przygotowawcze

Pomoc przyznaje się jeżeli:

- ▶ plan włączenia społeczności lokalnej w przygotowanie LSR zakłada co najmniej:
 - a) przygotowanie LSR z udziałem lokalnej społeczności, w tym przeprowadzenie konsultacji społecznych
 - b) prowadzenie strony internetowej na potrzeby przygotowania LSR
 - c) korzystanie ze zróżnicowanych środków komunikacji, w tym elektronicznej, w procesie przygotowania LSR

- ▶ członkowie LGD, z wyjątkiem gmin, nie są oraz do dnia 31 grudnia 2020 r. **nie byli członkami innych wnioskodawców** ubiegających się o przyznanie pomocy w ramach tego samego naboru wniosków o przyznanie pomocy.

Wsparcie przygotowawcze

- ▶ W związku z umożliwieniem ubiegania się o wsparcie przygotowawcze NOWYM PODMIOTOM oraz LGD obecnie realizującym swoje LSR, może dojść do sytuacji, w której na obszarze danej gminy będzie opracowywanych więcej niż jedna LSR.

WAŻNE! W konkursie na wybór LSR, na danym obszarze może być wybrana i realizowana tylko jedna LSR.

Wsparcie przygotowawcze

► Wysokość pomocy:

74 000 zł

- I transza pomocy - 20% = 14.800,00 zł
- II transza pomocy - 80% = 59.200,00 zł

Wniosek o płatność I transzy pomocy składa się w terminie miesiąca od dnia zawarcia umowy.

Wniosek o płatność II transzy - po zakończeniu realizacji operacji, w tym przygotowaniu LSR, nie później jednak niż przed upływem ostatniego dnia terminu składania wniosków o wybór LSR.

Wsparcie przygotowawcze

Aby rozliczyć wsparcie przygotowawcze należy:

- ▶ Zrealizować plan włączenia społeczności,
- ▶ Zrealizować zaplanowany proces tworzenia LSR,
- ▶ Przygotować LSR, która spełnia warunki dostępu w konkursie na wybór LSR.

Wsparcie przygotowawcze

- ▶ Nie ma wymogu ubiegania się o wybór LSR, jeżeli otrzymało się pomoc na wsparcie przygotowawcze - wystarczy spełnić warunki wyboru stworzonego LSR, ale nie trzeba brać udziału w konkursie.
- ▶ Nieskorzystanie ze wsparcia przygotowawczego nie ma znaczenia pod względem ubiegania się o wybór LSR - nie ma konieczności ubiegania się o wsparcie przygotowawcze.

Dziękuję za uwagę

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego
Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań
sekretariat - piętro IV
tel.: 61 626 60 00
e-mail: dow.sekretariat@umww.pl